

**ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ,
ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ**

**Ομιλία της Υπουργού Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας
δρος Αθηνάς Μιχαηλίδου στο 14^ο «Nicosia Economic Congress» με θέμα «Αγορά
Εργασίας - Εκπαιδευτικό σύστημα και ανάπτυξη δεξιοτήτων - Οι πολιτικές για την
ανάπτυξη κατάλληλων δεξιοτήτων για τις ανάγκες της κυπριακής αγοράς εργασίας και η
μεταρρύθμιση του εκπαιδευτικού μας συστήματος»**

Τρίτη, 9 Απριλίου 2024, Ξενοδοχείο Hilton, Λευκωσία

Κυρίες και κύριοι,

Με ιδιαίτερη ικανοποίηση συμμετέχω στο 14^ο «Nicosia Economic Congress», το οποίο έχει στόχο τη σκιαγράφηση της κυπριακής οικονομίας και την ανάλυση των προοπτικών της. Επιτρέψτε μου να ευχαριστήσω την ΙΜΗ για την ευγενική πρόσκληση και την ευκαιρία που μου δίνει να παρουσιάσω τις πολιτικές του Υπουργείου Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας για την προώθηση της ανάπτυξης των κατάλληλων δεξιοτήτων, μέσω της εκπαίδευσης και με βάση τις ανάγκες της κυπριακής αγοράς εργασίας.

Οι συνεχώς μεταβαλλόμενες τάσεις στην αγορά εργασίας διεθνώς, δεν αφήνουν ανεπηρέαστη την Κύπρο, αγγίζοντας και το εκπαιδευτικό μας σύστημα. Είναι καιρός να αντικρίσουμε την πραγματικότητα: η εκπαίδευση δεν είναι περιθωριακά συνδεδεμένη με την αγορά εργασίας, αλλά είναι η βάση στην οποία πρέπει να επενδύσουμε για μια υγιή οικονομία. Το Υπουργείο Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας, αφουγκραζόμενο τις συνθήκες της εποχής μας, έχει θέσει ως προτεραιότητά του τη διασύνδεση του εκπαιδευτικού μας συστήματος με τις ανάγκες και τις απαιτήσεις της αγοράς εργασίας. Στόχος μας είναι η ενίσχυση και η ενδυνάμωση των μαθητών και των μαθητριών μας με όλες τις απαραίτητες γνώσεις και δεξιότητες, που θα τους/τις καταστήσουν ικανούς και ικανές να ανταπεξέλθουν στις μελλοντικές προκλήσεις, κυρίως στην επαγγελματική τους ζωή.

Σε αυτό το πλαίσιο, το Υπουργείο οραματίζεται ένα εκπαιδευτικό σύστημα μέσα από το οποίο θα διαμορφώνονται πολίτες με δεξιότητες που θα τους επιτρέπουν να αντιμετωπίσουν τις προκλήσεις του μέλλοντος και θα συμβάλλουν δημιουργικά στην ανάπτυξη της κοινωνίας, όπως ακριβώς καταγράφεται και στο Πρόγραμμα Διακυβέρνησης.

Με την ολοκλήρωση του πρώτου χρόνου διακυβέρνησης, έχουμε ήδη προωθήσει σειρά δράσεων με τις οποίες αγγίζουμε την καρδιά του προβλήματος, που είναι το περιεχόμενο των μαθημάτων. Συγκεκριμένα, έχει αρχίσει από τον περασμένο Σεπτέμβριο η διαδικασία εκσυγχρονισμού και επικαιροποίησης των Αναλυτικών Προγραμμάτων για όλα τα μαθήματα που διδάσκονται, σε όλες τις τάξεις της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Ένας από τους βασικούς άξονες

της εν λόγω διαδικασίας είναι η οριζόντια προώθηση των οκτώ βασικών, σύγχρονων δεξιοτήτων, όπως αυτές έχουν καθοριστεί από το Συμβούλιο της Ευρώπης και αφορούν κυρίως στην ανάπτυξη γλωσσικών, μαθηματικών, ψηφιακών, μεταγνωστικών, προσωπικών ικανοτήτων, καθώς και ικανοτήτων επιχειρηματικότητας, τις οποίες συνίσταται να αποκτούν τόσο οι νέοι άνθρωποι όσο και οι ενήλικες.

Με την εφαρμογή των επικαιροποιημένων Αναλυτικών Προγραμμάτων από την επόμενη σχολική χρονιά, απώτερος σκοπός μας είναι η σταδιακή δημιουργία ενός σύγχρονου, ανθρωποκεντρικού, συμπεριληπτικού σχολείου, το οποίο θα προάγει τις ικανότητες, γνώσεις και δεξιότητες του κάθε παιδιού και το οποίο θα συμβαδίζει με τις ανάγκες της εποχής. Θέλουμε οι μαθητές και οι μαθήτρές μας να είναι εγγράμματοι και να έχουν αναπτύξει τις ικανότητες που είναι θεμελιώδεις, όπως η κριτική σκέψη, η δημιουργικότητα και η καινοτομία, ικανότητες που θα τους/τις επιτρέπουν να είναι ενεργοί πολίτες, ικανοί και ικανές να ανταποκρίνονται στις σύγχρονες προκλήσεις και να προσαρμόζονται πιο εύκολα στο ταχέως μεταβαλλόμενο περιβάλλον.

Επιπρόσθετα, προχωρούμε στην αναβάθμιση της Μέσης Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης και των Μεταλυκειακών Ινστιτούτων Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης με την εφαρμογή, για πρώτη φορά, 32 συνολικά προγραμμάτων από τα οποία τα επτά είναι νέα προγράμματα, και τη διασύνδεσή τους με την αγορά εργασίας. Στόχος για την επόμενη σχολική χρονιά είναι η περαιτέρω αύξηση και ποιοτική βελτίωση των προγραμμάτων στις Τεχνικές Σχολές, με την ενίσχυση της διασύνδεσης της παρεχόμενης εκπαίδευσης με την αγορά εργασίας και την αύξηση των θέσεων μαθητών/μαθητριών.

Επιπλέον, έχει εξαγγελθεί επίσημα η έναρξη του διαλόγου με σκοπό την αναβάθμιση της Ανώτερης Εκπαίδευσης, μέσω της περαιτέρω διεθνοποίησης, του εκσυγχρονισμού και της διασύνδεσής της με την αγορά εργασίας, καθώς και με την αύξηση των παρεχόμενων υποτροφιών. Στόχος μας είναι η ολοκλήρωση του διαλόγου σύντομα και η νομοθετική ρύθμιση για περαιτέρω αναβάθμιση, βελτίωση της ποιότητας και διεθνοποίηση της Ανώτερης Εκπαίδευσης.

Σε αυτό το σημείο είναι σημαντικό να αναφερθεί ότι η Υπηρεσία Συμβουλευτικής και Επαγγελματικής Αγωγής του Υπουργείου Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας έχει αναπτύξει τους τελευταίους μήνες μια στενή συνεργασία με το Κέντρο Παραγωγικότητας Κύπρου, συνδιοργανώνοντας δράσεις στο πλαίσιο συγκεκριμένου σχεδίου. Οι δράσεις αυτές έχουν στόχο την ενίσχυση της Επαγγελματικής Αγωγής στα σχολεία και την κατάλληλη ενημέρωση των μαθητών/μαθητριών, καθώς και των γονέων τους, για τις τρέχουσες συνθήκες και τις ανάγκες της αγοράς εργασίας. Η ενημέρωση αυτή θα αρχίζει από τα δημοτικά σχολεία.

Επιπρόσθετα, έχοντας ως δεδομένο την αναντιστοιχία που καταγράφεται σε πολλές χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης ανάμεσα στην προσφορά δεξιοτήτων από το εκπαιδευτικό σύστημα και τη ζήτηση δεξιοτήτων από την αγορά εργασίας, το Υπουργείο υλοποιεί, μέσω της Διεύθυνσης Ανώτερης Εκπαίδευσης, το έργο «Ανάπτυξη Εθνικού Μηχανισμού Παρακολούθησης Αποφοίτων

και Σχεδιασμός και Υλοποίηση Εθνικής Έρευνας Εργοδοτών», στο πλαίσιο του Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Είναι γενικά παραδεκτό ότι οι αναντιστοιχίες δεξιοτήτων μπορούν να επιφέρουν περιορισμό των προοπτικών απασχολησιμότητας των εργαζομένων, μειωμένη ικανοποίηση από την εργασία τους, μειωμένους μισθούς, αυξημένο άγχος και αρνητικό αντίκτυπο στην υγεία και στη γενική ευημερία τους. Μπορούν, επίσης, να έχουν αρνητικές επιπτώσεις για τις επιχειρήσεις και να συντελέσουν στη χαμηλή παραγωγικότητα. Κατ' επέκταση, οι αναντιστοιχίες δεξιοτήτων μπορούν να οδηγήσουν σε αυξημένα ποσοστά διαρθρωτικής ανεργίας και να έχουν σοβαρές επιπτώσεις στις οικονομίες των κρατών.

Η αντιμετώπιση των αναντιστοιχιών δεξιοτήτων αποτελεί πρόσκληση τόσο σε εθνικό όσο και σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Αναγνωρίζοντας την ανάγκη αυτή, το προαναφερθέν έργο του Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας έχει στόχο να παρέχει δεδομένα σε διαχρονική βάση για την είσοδο των αποφοίτων Ανώτερης Εκπαίδευσης στην αγορά εργασίας και τις εμπειρίες φοίτησής τους, καθώς και για τη διασύνδεση των προσφερόμενων Προγραμμάτων Σπουδών των Ιδρυμάτων Ανώτερης Εκπαίδευσης με την αγορά εργασίας. Παράλληλα, χρηματοδοτείται η συμμετοχή της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Έρευνα Παρακολούθησης Αποφοίτων «Eurograduate», με σκοπό τη συλλογή συγκρίσιμων δεδομένων ανάμεσα σε ευρωπαϊκές χώρες, ενώ, στο πλαίσιο του έργου, διενεργείται η Εθνική Έρευνα Εργοδοτών για τη συλλογή δεδομένων σε σχέση με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας σε δεξιότητες και προσόντα. Σημειώνεται ότι ο πρώτος κύκλος της Εθνικής Έρευνας Παρακολούθησης Αποφοίτων Ανώτερης Εκπαίδευσης έχει ολοκληρωθεί. Ενδεικτικά, αναφέρω ότι η έρευνα κατέδειξε ότι το 46% των αποφοίτων απασχολείται σε θέσεις εργασίας που δεν αντιστοιχεί στο επίπεδο των προσόντων τους και το 20% σε θέσεις εργασίας που δεν ανταποκρίνονται στο πεδίο σπουδών τους.

Επιπρόσθετα, το Υπουργείο συντονίζει, μέσω του Γραφείου Ευρωπαϊκών και Διεθνών Υποθέσεων, Διά Βίου Μάθησης και Εκπαίδευσης Ενηλίκων, την υλοποίηση της Εθνικής Στρατηγικής για τη Διά Βίου Μάθηση 2021-2027. Η εν λόγω Εθνική Στρατηγική έχει ως βασική προτεραιότητα τη μείωση της ανεργίας των νέων, την αναβάθμιση των δεξιοτήτων τους και την επανειδίκευση των νέων και του εργατικού δυναμικού, μέσα από την παροχή ευκαιριών μάθησης που αντικατοπτρίζουν τις ανάγκες της αγοράς εργασίας και λαμβάνουν υπόψη την ψηφιακή και πράσινη μετάβαση.

Έμφαση δίνεται σε άτομα που διατρέχουν κίνδυνο ανεργίας, καθώς και στην αναβάθμιση των δεξιοτήτων και στην επανειδίκευση του εργατικού δυναμικού σε εθνικό επίπεδο. Παράλληλα, μέσα από την Εθνική Στρατηγική προωθείται η συστηματική ανάλυση των αναγκών της αγοράς εργασίας και των προβλέψεων για τις δεξιότητες, που θα οδηγήσει στον σχεδιασμό προγραμμάτων, μέσα από τα οποία θα προετοιμάζονται αποτελεσματικά οι απόφοιτοι για το μέλλον. Οι προβλέψεις θα πρέπει να συνάδουν με την παροχή εκπαίδευσης, απαιτώντας

προσαρμογές στα Αναλυτικά Προγράμματα με βάση τις αναμενόμενες δεξιότητες και ικανότητες των αποφοίτων.

Σε ό,τι αφορά στην προώθηση της δεξιότητας της επιχειρηματικότητας, θα πρέπει να αναφερθεί ότι στο Υπουργείο Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας λειτουργεί διαθεματική επιτροπή. Πρόσθετα, μέσω του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου, προωθούνται προγράμματα και επιμορφωτικές δράσεις για την επιχειρηματικότητα στην εκπαίδευση, σύμφωνα με την πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το νέο στρατηγικό πλαίσιο που αφορά στην Ευρωπαϊκή Συνεργασία στην Εκπαίδευση και Κατάρτιση, καθώς και το σχέδιο δράσης της Κύπρου για την προώθηση των δεκαεπτά στόχων βιώσιμης ανάπτυξης.

Η προώθηση των προγραμμάτων και δράσεων για την επιχειρηματικότητα στην εκπαίδευση, σκοπό έχει την καλλιέργεια επιχειρηματικής κουλτούρας και την ενσωμάτωση της επιχειρηματικότητας στην κυπριακή εκπαίδευση, καθώς η ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας αποτελεί μία από τις οκτώ βασικές δεξιότητες της διά βίου μάθησης. Η στήριξή της θεωρείται ζωτικής σημασίας για την αξιοποίηση των νέων ανθρώπων και για την ανάπτυξη, σύμφωνα με τη σύσταση του Συμβουλίου της Ευρώπης. Η επιχειρηματική εκπαίδευση συμβάλλει στην ανάπτυξη του μαθητή και της μαθήτριας και στον μετασχηματισμό του σχολείου σε σύγχρονη κοινότητα μάθησης.

Επιπλέον, η εισαγωγή του εκπαιδευτικού επιχειρείν ως μία διατμηματική και διαθεματική προσφερόμενη δεξιότητα στην κυπριακή εκπαίδευση, που μπορεί να ενσωματωθεί οριζόντια στο αναλυτικό πρόγραμμα του κάθε μαθήματος/της κάθε ειδικότητας, είναι από μόνη της μια πρόκληση, αφού αποτελεί μέρος της αλλαγής κουλτούρας. Έτσι, το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, ακολουθώντας τις σύγχρονες επιστημονικές τάσεις και έρευνες, προσφέρει ποικιλία επιμορφωτικών δράσεων, ώστε ο/η κάθε εκπαιδευτικός να επιλέγει και συμμετέχει, καθώς ο ίδιος/η ίδια καλείται να προετοιμάσει και να στηρίξει τη νέα γενιά στις ανάγκες της εποχής. Οι εν λόγω επιμορφωτικές δράσεις είναι συνοπτικά οι εξής:

(α) Επιμόρφωση για την Επιχειρηματικότητα στην Εκπαίδευση στο πλαίσιο του Προγράμματος Επιμόρφωσης Στελεχών της Εκπαίδευσης,

(β) Επιμόρφωση των εκπαιδευτικών όλων των βαθμίδων, μέσω σεμιναρίων σε σχολική βάση καθώς και προαιρετικών σεμιναρίων για εμβάθυνση στη γνώση και στην επιχειρηματική εκπαιδευτική δράση,

(γ) Επιμορφωτικές/ενημερωτικές συναντήσεις στις σχολικές μονάδες, κατά την διάρκεια της Ημέρας Εκπαιδευτικού Δημοτικής και Μέσης Εκπαίδευσης.

(δ) Σεμινάρια «Skills Clubs - Δεξιότητες νέων για τον 21^ο αιώνα», προς τους/τις εκπαιδευτικούς Γυμνασίων,

(ε) Πρόγραμμα «Ιδεοδρόμιο» για τη Δημιουργικότητα, την Καινοτομία και την Επιχειρηματική Ιδέα, που απευθύνεται σε εκπαιδευτικούς και μαθητές/μαθήτριες Γυμνασίων, Λυκείων και Τεχνικών Σχολών. Μέσω του Προγράμματος, παρέχεται ενδυνάμωση στους/στις εκπαιδευτικούς, ώστε να παρέχουν στους/στις μαθητές/μαθήτριές τους την ευκαιρία να

αναπτύξουν τις καινοτόμες ιδέες κοινωνικής και περιβαλλοντικής επιχειρηματικότητας και να έρθουν σε επαφή με τα νέα επαγγέλματα και τον επιχειρηματικό κόσμο.

Κυρίες και Κύριοι,

Σημαντική θέση στη μεταρρύθμιση του εκπαιδευτικού μας συστήματος, ώστε να ανταποκρίνεται στις σύγχρονες απαιτήσεις, κατέχει ο ψηφιακός μετασχηματισμός των σχολικών μονάδων και η ενδυνάμωση των ψηφιακών δεξιοτήτων των μαθητών και μαθητριών μας. Κάτω από τους Πυλώνες Άνθρωπος και Πολιτεία, του Προγράμματος Διακυβέρνησης, προωθούμε την επιτάχυνση του ψηφιακού μετασχηματισμού στις σχολικές μονάδες, την ενίσχυση της ενσωμάτωσης νέων, σύγχρονων τεχνολογιών, την αναβάθμιση της ψηφιακής εκπαίδευσης και την παροχή πιστοποίησης ψηφιακών δεξιοτήτων, καθώς και την παροχή εξειδικευμένων προγραμμάτων εκπαίδευσης για την ανάπτυξη βασικών ψηφιακών δεξιοτήτων σε όλες τις ομάδες πληθυσμού.

Μέσω χρηματοδότησης από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, στοχεύουμε στην ενίσχυση των ψηφιακών δεξιοτήτων και των δεξιοτήτων που σχετίζονται με την εκπαίδευση STEM, στην επιχορήγηση αγοράς Ηλεκτρονικού Υπολογιστή στη Δημοτική και Μέση Εκπαίδευση, στη δημιουργία ψηφιακών τάξεων σε όλα τα σχολεία και στην επιμόρφωση των εκπαιδευτικών, οι οποίοι αποτελούν το βασικό συστατικό για τον ψηφιακό μετασχηματισμό της εκπαίδευσης. Στόχος των συγκεκριμένων μεταρρυθμίσεων είναι να έχουμε ψηφιακά ικανά σχολεία, ψηφιακά ικανούς και ικανές εκπαιδευτικούς και το σημαντικότερο, ψηφιακά ικανούς μαθητές και μαθήτριες.

Κλείνοντας, θα ήθελα να επαναλάβω τη σημασία της εκπαίδευσης και του περιεχομένου της, αλλά και των διαδικασιών της διδασκαλίας και της μάθησης, στην υλοποίηση του στόχου για μια υγιή κοινωνία και οικονομία. Προς αυτή την κατεύθυνση εργαζόμαστε συστηματικά και η δική σας συνεισφορά είναι πολύ σημαντική. Γιατί για την επίτευξη των πιο πάνω, απαιτείται συλλογική προσπάθεια, ώστε οι νέοι και οι νέες μας, αφήνοντας πίσω τους το εκπαιδευτικό σύστημα και εισερχόμενοι στον εργασιακό κόσμο, να έχουν ως εφόδιο όλες εκείνες τις δεξιότητες που θα τους επιτρέπουν να προσαρμόζονται γρήγορα στις ευμετάβλητες συνθήκες και ανάγκες της αγοράς εργασίας, αλλά και της κοινωνίας γενικότερα.

Ευχαριστώ για την προσοχή σας.

